

APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 097-0-Gž-06-000205
Brčko, 14.09.2007. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija: Klaić Ilje, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Kovačević Maide, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja P.M. iz D., zastupanog po punomoćniku M.S., advokatu iz B., protiv tuženih S.S., zaposlen u listu O. DD S., dopisništvo T., S.K. glavnog i odgovornog urednika lista O. S. i lista O. DD S., zastupanog po punomoćniku K.K. iz S., radi naknade štete, odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj 096-0-P-06-000130 od 21.03.2006. godine, na sjednici vijeća održanoj 14.09.2007. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužitelja P.M. se ODBIJA i presuda Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj 096-0-P-06-000130 od 21.03.2006. godine POTVRĐUJE.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda Brčko Distrikta BiH broj 096-0-P-06-000130 od 21.03.2006. godine tužitelj je odbijen sa tužbenim zahtjevom kojim je tražio da se tuženi obavežu da mu na ime naknade nematerijalne štete zbog povrede ugleda solidarno isplate iznos od 10.000,00 KM i da mu naknade troškove parničnog postupka sve sa pripadajućom zakonskom kamatom od presuđenja do isplate, sve u roku od 15 dana po pravosnažnosti presude i pod prijetnjom prinudnog izvršenja. Istom presudom odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Protiv te presude žali se tužitelj iz svih žalbenih razloga predviđenih u odredbi člana 283. stav 1. Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH s prijedlogom da se žalba uvaži i prvostepena presuda preinači "u pogledu iznijetih žalbenih navoda".

U odgovoru na žalbu prvotuženi S.S. pobija žalbene navode, a trećetuženi O. d.d. S. ističe da su neosnovani žalbeni navodi, da tužitelj nije dokazao da mu je nastala šteta povredom ugleda i časti, da odredba člana 198. preuzetog Zakona o obligacionim odnosima (u daljem tekstu ZOO-a) propisuje pravo na naknadu materijalne štete koji

zahtjev nije postavio u tužbi, pa predlaže da se žalba tužitelja odbije i prvostepena presuda potvrdi.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi u smislu člana 292. Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 5/00, 1/01, 6/02, 11/05 i 20/06), u daljem tekstu ZPP-a BD, ovaj sud je ocijenio da žalba nije osnovana i da je prvostepeni sud pravilno odlučio kada je tužitelja sa tužbenim zahtjevom odbio.

Tužitelj je upravio svoj zahtjev protiv autora teksta (prvotuženi) koji je objavljen u listu O. (trećetuženi) čiji je glavni urednik drugotužena za novčanu naknadu nematerijalne štete uzrokovane povredom ugleda, time što je drugotuženi 28.02.2005. godine objavio tekst pod nazivom "Ministar poljoprivrede uzurpirao državno zemljište" u kojem se navode neistiniti i netačni podaci da je sa bratom na tržnici A. izgradio "na divlje" nekoliko objekata na državnom zemljištu i da je iste uz veliku nadoknadu izdavao u zakup, da je na poljoprivrednom zemljištu u D. zajedno sa bratom izgradio bez odobrenja poslovni, ugostiteljski objekat Pk. i još nekoliko objekata na tržnici A.

Na osnovu predloženih i izvedenih dokaza i ostalog procesnog materijala prvostepeni sud je zaključio da tuženi nisu dokazali istinitost navoda u predmetnom tekstu, a kako tužitelj nije pružio dokaze da je trpio duševne bolove, tužitelja je temeljem odredbe člana 200. ZOO-a sa tužbenim zahtjevom odbio.

Naime, odgovornost tuženih za klevetu ne prosuđuje se primjenom Kodeksa za štampu, već se prosuđuje primjenom odredbi Zakona o zaštiti od klevete Brčko Distrikta BiH ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 14/03), pri čemu se mora utvrditi da li su u spornom članku iznesene činjenice ili pak mišljenje (vrijednosna ocjena), obzirom da odgovornost za prouzrokovanu štetu postoji zbog iznošenja nečega neistinitog (kleveta), dakle, nečega čija se istinitost može dokazati, a dokazivati se mogu samo činjenice, dok vrijednosni sud nije nešto za što se mogu dati dokazi. Kako je prvostepeni sud provodio dokaze radi utvrđivanja istinitosti navoda u članku, time je pokazao da te navode nije cijenio kao vrijednosni sud, već je iznesene informacije u članku pravilno ocijenio kao činjenice, a kako je utvrdio da tuženi nisu dokazali tačnost iznesenih činjenica, time je jasno ukazao da se radi o kleveti. Naime, spornim člankom tužitelju, kao šefu nadležnog odjeljenja u Vladi Brčko Distrikta BiH, se stavlja na teret da je uzurpirao državno zemljište, da je bespravno izgradio nekoliko objekata na državnom zemljištu, i izdavao u zakup uz veliku nadoknadu. Sam naslov "Ministar poljoprivrede uzurpirao državno zemljište" i sadržaj teksta koji se odnosi na tužitelja je podoban povrijediti zaštićeno dobro tužitelja, kao što su dostojanstvo, čast i ugled, a obeštećenje se određuje isključivo radi naknade štete. Iz navedenog i teksta člana 6. u stavu 1. istog zakona "osoba koja prouzroči štetu", proizilazi da je bilo nužno utvrditi da je nematerijalna šteta zaista nastupila, odnosno da je prouzrokovana i dosuditi pravičnu novčanu naknadu samo kada jačina i trajanje duševnih bolova to opravdavaju shodno članu 200. ZOO-a. Međutim, u tom pravcu su izostali dokazi, a iz iskaza tužitelja proizilazi da postoji mogućnost nastanka štete (može utjecati na roditelje, na obitelj, može se razboljeti).

Prema tome, za odgovornost tuženih za nematerijalnu štetu zbog povrede časti i ugleda nije dovoljna samo povreda pravno zaštićenog nematerijalnog dobra, odnosno da su u sredstvima javnog informisanja iznosili neistinite činjenice (član 6. stav 2. Zakona o zaštiti od klevete) o navodnim nedozvoljenim radnjama tužitelja, već se za dosuđenje pravične naknade uz to mora utvrditi još postojanje duševnih bolova kao posljedice povrede ugleda i časti i svih okolnosti slučaja (član 10. istog Zakona), a naročito jačinu i trajanje duševnih bolova koji bi opravdavali određivanje novčane naknade u smislu člana 200. ZOO-a. Sve ove pretpostavke moraju se ispuniti kumulativno, u suprotnom tužitelju se ne može dosuditi novčana naknada.

Kako se kod klevete šteta ne pretpostavlja, niti su duševni bolovi kao posljedica povrede ugleda i časti općepriznate činjenice, niti činjenice koje se mogu pretpostaviti, već su činjenice koje se moraju utvrditi provođenjem odgovarajućih dokaza, a kako tužitelj samo navodi da je nastala ili da bi mogla nastati šteta i kako je obaveza, ali i pravo tužitelja bila da iznese sve činjenice na kojima zasniva svoj zahtjev i predloži dokaze kojima se te činjenice utvrđuju (član 7. ZPP-a BD), a u suprotnom snosi rizik nedokazanosti, prvostepeni sud je pravilno zaključio na osnovu predloženih dokaza i ostalog procesnog materijala da ne postoje sve relevantne činjenice, tj. duševna patnja, intenziteta i trajanja za dodjelu novčane satisfakcije.

Obzirom da je prvostepeni sud utvrdio sve činjenice koje su relevantne sa aspekta odredbi člana 6. i člana 10. Zakona o zaštiti od klevete za odlučivanje o odgovornosti tuženih za klevetu i sve činjenice koje su relevantne sa aspekta odredbe člana 200. ZOO-a za odlučivanje o pravnom osnovu za dosuđivanje novčane naknade, odnosno raspravio i utvrdio da ne postoje činjenice sa aspekta odredbe člana 200. ZOO-a od kojih je ovisilo postojanje prava tužitelja, da od tuženih zahtjeva novčanu satisfkaciju i kako je u razlozima svoje presude detaljno obrazložio činjenični i pravni osnov o nepostojanju obaveze (dužnosti) tuženih iz tog odnosa, pa u tom pravcu nisu učinjeni propusti koji bi imali značaj bitne povrede odredaba parničnog postupka.

Budući da se činjenično stanje utvrđeno u prvostepenom postupku, da su tuženi u spornom članku povrijedili pravno zaštićena dobra tužitelja (čast i ugled) i da tužitelj nije pružio dokaze da je zbog klevete trpio duševne bolove kao posledicu povrede časti i ugleda čiji bi intenzitet i dužina trajanja opravdala dosudu novčane satisfakcije, ni jednim ozbiljnim žalbenim navodom ne dovodi u pitanje i sumnju, nije osnovan ni žalbeni prigovor tužitelja da je činjenično stanje pogrešno i nepotpuno utvrđeno, jer je prvostepeni sud temeljem predloženih dokaza utvrdio sve činjenice odlučne za pravilno donošenje odluke o postavljenom tužbenom zahtjevu.

Stoga, protivno navodima tužitelja da je za odgovornost za nematerijalnu štetu dovoljna samo povreda prava zaštićenog dobra (čast i ugled), da bi ova povreda dovela do novčane naknade u skladu sa odredbom člana 200. ZOO-a neophodno je da se posljedice te povrede manifestuju postojanjem duševnih patnji čiji intenzitet i trajanje opravdavaju novčanu satisfkaciju, pa slijedom navedenog nije osnovan ni žalbeni prigovor da je prvostepeni sud pogrešno primijenio materijalno pravo primjenom odredbe

člana 200. ZOO-a, umjesto odredbe člana 198. stav 1. ZOO-a, koja odredba, inače, propisuje naknadu materijalne štete, koja se tužbom nije ni zahtijevala.

Kod iznesenog, ne stoje žalbeni navodi i razlozi zbog kojih se prvostepena presuda pobija, sve relevantne činjenice obzirom na odredbe materijalnog prava po kojima se odnosi iz postavljenog tužbenog zahtjeva prosuđuju su potpuno i tačno utvrđene, nisu povrijeđena pravila od kojih ovisi osnovanost tužbenog zahtjeva, prvostepena presuda nije donesena uz bitnu povredu odredaba parničnog postupka, radi čega je valjalo žalbu tužitelja kao neosnovanu odbiti i prvostepenu presudu na osnovu člana 295. Zakona o parničnom postupku Brčko Distrikta BiH potvrditi.

PREDSJEDNIK VIJEĆA,

Iljo Klaić